II

(Icke-lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) nr 774/2010

av den 2 september 2010

om fastställande av riktlinjer för kompensationsmekanism mellan systemansvariga för överföringsnäten och för införande av gemensamma regler för elöverföringsavgifter

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1228/2003 av den 26 juni 2003 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel [1], särskilt artikel 8.1 och

av följande skäl:

(1) Genom förordning (EG) nr 1228/2003 inrättas en mekanism för kompensation mellan systemansvariga för överföringssystem. Enligt den förordningen ska kommissionen utarbeta riktlinjer som ingående fastställer det förfarande och den metod som ska tillämpas för mekanismen för kompensation mellan systemansvariga för överföringssystem, samt lämpliga regler som leder fram till en stegvis harmonisering av metoden för att fastställa de avgifter som ska betalas enligt de nationella tariffsystemen.

(2) Mycket värdefull kunskap har samlats sedan det först konstaterades att det fanns behov av en mekanism för kompensation mellan de systemansvariga för överföringssystem, framför allt genom mekanismer som de systemansvariga frivilligt inrättat. Det har dock visat sig att det blivit allt svårare för de systemansvariga att skapa enighet om sådana frivilliga mekanismer.

(3) Bindande riktlinjer för inrättandet av en kompensationsmekanism bör tillhandahålla en fast grund för hur mekanismen för kompensation mellan de systemansvariga för överföringssystem ska fungera och för rättvis ersättning till systemansvariga som via sina nät överför elektricitet över gränserna.

(4) Systemansvariga för överföringssystem i tredjeland eller i områden som ingått avtal med unionen om antagande och tillämpning av unionslagstiftningen på elområdet bör tillåtas att delta i kompensationsmekanismen på samma villkor som medlemsstaternas systemansvariga för överföringssystem.

(5) Det är lämpligt att tillåta att systemansvariga för överföringssystem i tredjeland, som inte har ingått avtal med unionen om antagande och tillämpning av unionslagstiftningen på elområdet, ingår flerpartsavtal med medlemsstaternas systemansvariga för överföringssystem som gör det möjligt för alla parter att på ett rättvist och jämbördigt sätt få kompensation för kostnader som uppstår till följd av att de via sina nät överför elektricitet över gränserna.

(6) Systemansvariga för överföringssystem bör kompenseras för energiförluster som uppstår på grund av att de via sina nät överför elektricitet över gränserna. Sådan kompensation bör baseras på en uppskattning av vilka förluster som skulle ha uppstått om ingen överföring av elektricitet hade ägt rum.

(7) En fond bör inrättas för att kompensera systemansvariga för överföringssystem för kostnaderna i samband med att infrastruktur görs tillgänglig för överföring av elektricitet över gränserna. Fondens värde bör fastställas på grundval av en unionsövergripande bedömning av de långsiktiga genomsnittliga extra kostnaderna för att göra infrastruktur tillgänglig för överföring av elektricitet över gränserna.

(8) Systemansvariga för överföringssystem i tredjeland bör betala lika mycket för användningen av unionens överföringssystem som medlemsstaternas systemansvariga för överföringssystem.

(9) Den inre marknadens funktionssätt får inte påverkas av skillnader i de avgifter som elproducenter får betala för att få tillgång till överföringssystem. Av denna anledning bör de genomsnittliga kostnaderna för tillgången till

[1] EUT L 176, 15.7.2003, s. 1.

nätet i medlemsstaterna hållas inom vissa ramar som säkerställer att fördelarna med harmoniseringen omsätts i praktiken.

(10) De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandet från den kommitté som har inrättats genom artikel 13 i förordning (EG) nr 1228/2003.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Systemansvariga för överföringssystem ska på grundval av de riktlinjer som fastställs i del A i bilagan få ersättning för de kostnader som uppstår i samband med att de via sina nät överför elektricitet över gränserna.

Artikel 2

De avgifter som tillämpas av nätoperatörer för tillträde till överföringssystemet ska vara förenliga med riktlinjerna i del B i bilagan.

Artikel 3

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning upphör att gälla den 2 mars 2011.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 2 september 2010.

På kommissionens vägnar

José Manuel BARROSO

Ordförande

BILAGA

DEL A

RIKTLINJER FÖR INRÄTTANDET AV EN MEKANISM FÖR KOMPENSATION MELLAN SYSTEMANSVARIGA FÖR ÖVERFÖRINGSSYSTEM

1. **Allmänna bestämmelser**

1.1 Mekanismen för kompensation mellan systemansvariga för överföringssystem ska kompensera för kostnader som uppstår i samband med att systemansvariga via sina nät överför elektricitet över gränserna, inbegripet tillträde över gränserna till sammanlänkade system.

1.2 Systemansvariga för överföringssystem ska inrätta en fond för kompensation av systemansvariga för överföringssystem (ITC-fonden) för att kompensera systemansvariga för de kostnader som uppstår i samband med att de via sina nät överför elektricitet över gränserna.

ITC-fonden ska tillhandahålla kompensation för

1) kostnaderna för förluster som uppstått i nationella överföringssystem på grund av gränsöverskridande överföring av elektricitet, och

2) kostnaderna för tillhandahållande av infrastruktur för gränsöverskridande överföring av elektricitet.

1.3 Bidrag till ITC-fonden ska beräknas i enlighet med punkt 6.

Betalningar från ITC-fonden ska beräknas i enlighet med punkterna 4 och 5.

Systemansvariga för överföringssystem ska fastställa reglerna för inbetalning och utbetalning av samtliga belopp som avser ITC-fonden och ska även besluta om när betalningarna ska ske. Alla bidrag till och utbetalningar från fonden ska betalas så snart som möjligt och senast sex månader efter utgången av den period som de avser.

1.4 Europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter för el och gas (ERGEG) som inrättades genom kommissionens beslut 2003/796/EG [1] ska varje år rapportera till kommissionen om genomförandet av kompensationsmekanismen och om hur ITC-fonden förvaltas.

Systemansvariga för överföringssystem ska i detta hänseende samarbeta med ERGEG, och tillhandahålla ERGEG och kommissionen all information som är nödvändig i detta sammanhang.

1.5 Överföring av elektricitet ska normalt sett beräknas per timme på grundval av de lägsta absoluta värdena för mängden elimporter och de lägsta absoluta värdena för mängden elexporter på sammanlänkningar mellan de nationella överföringssystemen.

Vid beräkning av elöverföring minskas importmängden och exportmängden på varje sammanlänkning mellan nationella överföringssystem i förhållande till den andel av kapaciteten som tilldelats på ett sätt som inte är förenligt med punkt 2 i riktlinjerna om hantering av överbelastningar enligt bilagan till förordning (EG) nr 1228/2003.

Trots bestämmelserna i andra stycket i denna punkt ska import och export av el vid sammanlänkningar med tredjeland som omfattas av bestämmelserna i punkt 7.1 inkluderas vid beräkningen av elöverföring.

1.6 När det gäller denna del av bilagan avses med nettoflödet av elektricitet det absoluta värdet av skillnaden mellan den totala exporten av elektricitet från ett visst nationellt överföringssystem till länder där de systemansvariga deltar i kompensationsmekanismen och den totala importen av elektricitet från länder där de systemansvariga deltar i kompensationsmekanismen till samma överföringssystem.

[1] EUT L 296, 14.11.2003, s. 34.

För parter i kompensationsmekanismen, vilka har en gemensam gräns med minst ett tredjeland som omfattas av bestämmelserna i punkt 7.1, ska följande justeringar göras vid beräkning av nettoflödet:

1) Om den sammanlagda elexporten till länder där de systemansvariga deltar i kompensationsmekanismen är större än den sammanlagda elimporten från länder där de systemansvariga deltar i kompensationsmekanismen ska nettoflödet minskas med det lägsta av följande värden:

   a) Nettoimportflödet från dessa tredjeländer, eller

   b) nettoexportflödet till länder där den systemansvariga för överföringssystem deltar i kompensationsmekanismen.

2) Om den sammanlagda elimporten från länder där de systemsansvariga deltar i kompensationsmekanismen är större än den sammanlagda elexporten till länder där de systemansvariga deltar i kompensationsmekanismen ska nettoflödet minskas med det lägsta av följande värden:

   a) Nettoexportflödet till dessa tredjeländer, eller

   b) nettoexportflödet från länder där den systemansvariga för överföringssystem deltar i kompensationsmekanismen.

1.7 I denna bilaga avses med ”belastning” den sammanlagda mängden elektricitet som går ut från det nationella överföringssystemet till anslutna distributionssystem, till slutförbrukare som är anslutna till överföringssystemet och till elproducenter för användning i samband med elproduktion.

2. **Deltagande i kompensationsmekanismen**

2.1 Varje tillsynsmyndighet ska se till att de systemansvariga för överföringssystem inom sitt behörighetsområde deltar i kompensationsmekanismen och att inga extra avgifter för gränsöverskridande överföring av elektricitet inkluderas i de avgifter som tillämpas av de systemansvariga för tillgång till näten.

2.2 Systemansvariga för överföringssystem i tredjeland som ingått avtal med unionen om antagande och tillämpning av unionslagstiftningen på elområdet ska ha rätt att delta i kompensationsmekanismen.

Framför allt ska systemansvariga för överföringssystem som är verksamma inom de områden som avses i artikel 9 i fördraget om energigemenskapen ([1]) vara berättigade att delta i kompensationsmekanismen.

Varje systemansvarig för överföringssystem från tredjeland som deltar i kompensationsmekanismen ska behandlas på samma sätt som medlemsstaternas systemansvariga för överföringssystem.

3. **Flerpartsavtal**

3.1 Systemansvariga för överföringssystem får ingå flerpartsavtal om kompensation för kostnader som uppstår i samband med att elektricitet överförs över gränserna via sådana systemansvarigas nät som deltar i kompensationsmekanismen och de systemansvariga för överföringssystem i tredjeland som inte har ingått avtal med unionen om antagande och tillämpning av unionslagstiftningen på elområdet, och som den 16 december 2009 undertecknade det frivilliga avtalet om en mekanism för kompensation mellan systemansvariga för överföringsnäten.

3.2 Sådana flerpartsavtal ska syfta till att se till att systemansvariga för överföringssystem i tredjeland behandlas på samma villkor som systemansvariga för överföringssystem i länder som deltar i kompensationsmekanismen.

3.3 Vid behov kan genom sådana flerpartsavtal lämpliga justeringar göras av den i enlighet med punkt 5 fastställda totala kompensationen för att kompensera systemansvariga för överföringssystem för att de tillgängliggör infrastruktur för elöverföring över gränserna. En sådan anpassning ska godkännas av kommissionen.

3.4 Systemansvariga för överföringssystem i tredjeland ska inte behandlas mer fördelaktigt än de systemansvariga för överföringssystem som deltar i mekanismen för kompensation.

([1]) EUT L 198, 20.7.2006, s. 18.

3.5 Alla sådana flerpartsavtal ska läggas fram för kommissionen som ska avge ett yttrande om huruvida fortsatt tillämpning av flerpartsavtalet främjar genomförandet av och en väl fungerande inre marknad för el och den gränsöverskridande handeln. Kommissionens yttrande ska framför allt ta upp följande punkter:

1) Om avtalet enbart avser kompensation mellan systemansvariga för överföringssystem för kostnader som uppstår till följd av att de via sina nät överför elektricitet över gränserna.

2) Om kraven i punkterna 3.2 och 3.4 uppfylls.

3.6 Kommissionen ska vid utarbetandet av det yttrande som avses i punkt 3.5 samråda med alla medlemsstater och i synnerhet beakta synpunkter från medlemsstater som delar gräns med berört tredjeland.

4. **Kompensation för förluster**

4.1 Kompensation för förluster som uppstått i nationella överföringssystem på grund av att systemansvariga via sina nät överfört elektricitet över gränserna ska beräknas separat från kompensationen för kostnader för att göra infrastruktur tillgänglig för elöverföring över gränserna.

4.2 Den förlust som åsamkats ett nationellt överföringssystem ska fastställas genom beräkning av skillnaden mellan

1) de förluster som faktiskt uppstått för överföringssystemet under ifrågavarande period och

2) de beräknade förlusterna för överföringssystemet som skulle ha uppstått i nätet under den relevanta perioden om ingen elöverföring skett.

4.3 Systemansvariga för överföringssystem ska ansvara för den beräkning som avses i punkt 4.2 och offentliggöra beräkningen samt i lämpligt format redogöra för vilken beräkningsmetod som använts. Beräkningen kan baseras på uppskattningar vid olika tidpunkter under den relevanta perioden.

4.4 Värdet av förlusterna i ett nationellt överföringssystem till följd av elöverföring över gränserna ska beräknas på grundval av samma underlag som tillsynsmyndigheten godkänt för beräkning av alla förluster i de nationella överföringssystemen. ERGEG ska granska kriterierna för värderingen av förlusterna på nationell nivå och i synnerhet se till att förlusterna värderas på ett rättvist och icke-diskriminerande sätt.

Om den behöriga tillsynsmyndigheten inte har godkänt en beräkningsgrund för förluster under den tidsperiod under vilken mekanismen för kompensation tillämpas ska värdet av de förluster som är relevanta för mekanismen för kompensation baseras på uppskattningar som setts över av alla systemansvariga för överföringssystem.

5. **Kompensation för tillhandahållande av infrastruktur för elöverföring över gränserna**

5.1 Den årliga kompensationen för gränsöverskridande infrastruktur ska fördelas mellan systemansvariga för överföringssystem som ansvarar för nationella överföringssystem, i kompensation för kostnader som uppstått till följd av att infrastruktur görs tillgänglig för elöverföring över gränserna.

5.2 Den sammanlagda årliga kompensationen för att göra infrastruktur tillgänglig för elöverföring över gränserna ska fördelas mellan de systemansvariga för överföringssystem som ansvarar för de nationella överföringssystemen i förhållande till

1) överföringsfaktorn, dvs. andelen överföringar i ifrågavarande nationella överföringssystem av de totala överföringarna i samtliga nationella överföringssystem,

2) belastningsfaktorn, dvs. kvadraten på elöverföringen som en andel av belastningen plus överföringen i ifrågavarande nationella överföringssystem i förhållande till kvadraten på elöverföringar som en andel av belastningen plus överföringen i samtliga nationella överföringssystem.

Överföringsfaktorn ska utgöra 75 % och belastningsfaktorn 25 %.

5.3 Den sammanlagda årliga kompensationen för gränsöverskridande infrastruktur uppgår till 100 000 000 euro per år.

6. **Avgifter till ITC-fonden**

6.1 De systemansvariga för överföringssystem ska bidra till ITC-fonden i förhållande till det absoluta värdet av nettoflödet av elektricitet till och från deras nationella överföringssystem som en andel av summan av det absoluta värdet av nettoflödena till och från alla nationella överföringssystem.

7. **Avgift för nyttjande av överföringssystem för import och export av elektricitet från tredjeland**

7.1 Avgift för nyttjande av överföringssystem ska i följande fall betalas på all planerad import och export av elektricitet från samtliga tredjeländer då

1) landet inte har ingått avtal med unionen om antagande och tillämpning av unionslagstiftningen på elområdet eller

2) den systemansvarige för det nät från vilket elektricitet importeras eller till vilket elektricitet exporteras inte har ingått ett flerpartsavtal enligt punkt 3.

Avgiften ska fastställas i euro per megawattimme.

7.2 Varje deltagare i mekanismen för kompensation ska ta ut avgiften för användning av överföringssystemet på planerade importer och exporter av elektricitet mellan det nationella överföringssystemet och tredjelandets överföringssystem.

7.3 Den årliga avgiften för användning av överföringssystemet ska beräknas på förhand av systemansvariga för överföringssystem. Den ska motsvara det beräknade bidraget i megawattimme som systemansvariga för överföringssystem från ett deltagande land skulle betala till ITC-fonden på grundval av det beräknade gränsöverskridande flödet av elektricitet för ifrågavarande år.

DEL B

RIKTLINJER FÖR EN GEMENSAM REGLERINGSMETOD FÖR ELÖVERFÖRINGSAVGIFTER

1. Årliga genomsnittliga överföringsavgifter som betalas av elproducenter i varje medlemsstat ska ligga inom de ramar som fastställs i punkt 3.

2. Årliga genomsnittliga överföringsavgifter som betalas av elproducenter utgörs av de årliga totala överföringsavgifter som betalas av elproducenter delat med den totala uppmätta energi som årligen matas in av producenterna i en medlemsstats överföringssystem.

Vid beräkning enligt punkt 3 ska överföringsavgifterna inte omfatta följande:

1) Avgifter som betalas av producenterna för materiella tillgångar som är nödvändiga för länkning till nätet eller uppgradering av sådan sammanlänkning.

2) Avgifter som betalas av producenterna för tilläggstjänster.

3) Särskilda avgifter som betalas av producenterna för nätförluster.

3. Värdet av de årliga genomsnittliga överföringsavgifter som betalas av elproducenter ska ligga mellan 0 och 0,5 euro/MWh, utom för Danmark, Sverige, Finland, Irland, Rumänien, Förenade kungariket och Nordirland.

För producenter i Danmark, Sverige och Finland ska värdet av de årliga genomsnittliga överföringsavgifter som betalas av elproducenter ligga mellan 0 och 1,2 euro/MWh.

De årliga genomsnittliga överföringsavgifter som betalas av elproducenter i Irland, Förenade kungariket och Nordirland ska ligga mellan 0 och 2,5 euro/MWh, och i Rumänien mellan 0 och 2,0 MWh.